

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Julkaisuarkistot, koordinointi ja sopimusten hallinta

Pekka Olsbo
Julkaisukoordinaattori
Jyväskylän yliopiston kirjasto
Julkaisuyksikkö
pekka.olsbo@library.jyu.fi

2008

Julkaisuarkistot Suomen korkeakouluissa

Julkaisuarkisto:

- Sisältää kaikista julkaisuista kuvailutietojen lisäksi myös kokotekstin/tiedoston(t)
- Tiedostot voivat sijaita organisaation omalla palvelimella tai organisaation puolesta materiaaleja hallinnoivan organisaation palvelimella
- Julkaisujen/materiaalien pysyvä saatavuus pyritään varmistamaan
- Voi sisältää avoimeen (open access) ja rajoitettuun käyttöön tarkoitettuja materiaaleja
- On organisoitu ja ylläpidetty järjestelmä

Julkaisuarkistot Suomen korkeakouluissa

Stefan Oinon (TaY) ja Pertti Pitkäsen (JY) selvitys arkistoista:

- 16 julkaisuarkistoa,
- kun Dorian osa-arkistot eritellään, yhteensä 26 arkistoa
- Lisäksi 6 korkeakoululla aineistoja internet-sivuilla/tieteellisen toiminnan rekisterissä
- DSpace selvästi käytetyin järjestelmä 9/16

Julkaisuarkistot Suomen korkeakouluissa

Doria suurin kokonaisuus
(vajaat 40 000 tiedostoa/kokotekstiä)

Kansalliskirjastolla Doriassa suurin kokoelma n. 25 000 (kpl)

Muista arkistoista suurin JYX n. 12 000,

DViikki n. 6000,

TAMK yli 4000 (Doria),

LTY, E-thesis, TaY-tukielmat kaikki yli 3500

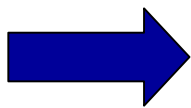
90 % kaikista aineistoista DSpace-arkistoissa

DSpace

- Open source -ohjelmisto
- Ei ole valmis, vaatii kehitystyötä ja jatkuvaa kriittistä arviointia
- Ominaisuudet eivät vastaa kehittyviä tarpeita mutta ovat kehitettävissä, ainakin osin
- Ylläpidon rajalliset resurssit ongelmana kaikissa yliopistoissa
- Kehittämistoiminnan koordinointi kaiken avain, järjestettävä kansallisella tasolla

Koordinointi

- JY perustanut Wiki-palvelun ja SVN-palvelimen, jonne on kerätty Julkaisukanava-hankkeen aikana syntyneet ohjelmakoodit, räätälöinnit ja dokumentaatio
- Palvelu voidaan laajentaa kansalliseksi
- Pääasia on, että kaikki tehty kehitystyö saadaan kaikkien arkistojen käyttöön

Tehdään työ vain kerran ja saadaan hyöty kansalliseen käyttöön!

Sopimustenhallinta

Julkaisuarkistoissa tarvitaan materiaaleihin liittyvää sopimustietoa **Minimivaatimukset**

- Materiaalin tallentaja tunnistettava
- Tekijä-, nimeke-, ja tunnistetiedot
- Käyttöoikeudet, kuka ja miten materiaalia voi käyttää
- Mahdolliset aikarajoitukset
- Tekijän oikeudet ja velvollisuudet
- Organisaation oikeudet ja velvollisuudet

Mahdollista toteuttaa DSpace-järjestelmään

Sopimustenhallinta

Julkaisuarkistoissa tarvitaan materiaaleihin liittyvää sopimustietoa

Lisävaatimukset

- Monimutkaiset sopimukset
- Materiaalien ja sopimusten versionhallinta
- Monivalinta- ja relaatio-optiot
- Integroinnit muihin järjestelmiin esim. kurssitietojärjestelmät

Vaativat ulkoista sopimustenhallintajärjestelmää

Toimenpiteet

- Julkaisuarkistojen kehitystyön koordinointi järjestettävä
- Julkaisukanavahankkeessa aloitettua sopimustenhallintajärjestelmän (DrM) testaamista ja kehittämistä jatkettava ja rinnalla kehitettävä DSpacen sopimushallintaa
- Kohti yhtenäisiä toimintamalleja
- Julkaisuarkistojen ylläpidon resursointi turvattava
- Rinnakkaisjulkaisemista tukevat toimenpiteet: versionhallinta, sopimukset, integroinnit muihin järjestelmiin, motivointi tulevat vaatimaan paljon työtä!